

Sygn. akt VI C 12/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14.03.2013 r.

Sąd Rejonowy w. O. VI Zamiejskowy Wydział I Cywilny w S.

w składzie:

Przewodniczący SSO w SR I. Ł.

Protokolant A. B.

Ławnicy:

po rozpoznaniu dnia 07.03.2013 r.

sprawy z powództwa **A. B.**

przeciwko (...) Spółka Akcyjna w W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz powódki A. B. kwotę 24.000,- zł (dwadzieścia cztery tysiące złotych) wraz z ustawowymi odsetkami co do kwoty 14.000,- zł od dnia 15.11.2008 r. do dnia zapłaty, i od kwoty 10.000,- zł od dnia 07.02.2013 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki 2.417,- zł kosztów zastępstwa procesowego;

III. nakazuje stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy w O.) kwotę 1.379,88 zł tytułem kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

Powódka A. B. wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od strony pozwanej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Spółka Akcyjna z (...) w S. kwotę 14.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od tej kwoty od dnia 11.11. 2008 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 2.417 zł.

Na uzasadnienie swojego żądania powódka podała, że w dniu 15.08.2008 r. w K. gm. S. doszło do wypadku drogowego, w którym poszkodowanym została powódka A. B., kierująca pojazdem marki P. o nr rej. (...). Sprawcą przedmiotowego zdarzenia był A. G. kierujący pojazdem marki P. nr rej. (...), ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej u strony pozwanej – polisa nr (...). W wyniku zdarzenia powódka została przewieziona przez Pogotowie (...) na Oddział (...) Ogólnej w S., gdzie została poddana specjalistycznym badaniom lekarskim, które wykazały, iż powódka w wyniku wypadku doznała obrażeń ciała w postaci: stłuczenia głowy, wstrząśnienia mózgu, urazu kręgosłupa szyjnego, stłuczenia klatki piersiowej, rany tłuczonej języka, rany tłuczonej wargi dolnej drążącej do przedsionka ust, stłuczenia stawu skokowego lewego, krwawienia z nosa oraz ogólnych potłuczeń ciała. Łącznie w szpitalu powódka przebywała do 25.08.2008 r. Przy wypisie zalecono kontrolę w poradni Neurologicznej, Ogólnej i Poradni Psychologicznej. W wyniku doznanych w wypadku obrażeń powódka korzystała również pomocy Poradni Logopedycznej w S., gdzie stwierdzono, że powódka pomimo przeprowadzenia dwóch operacji przyszycia czubka języka, nie odzyskała pełnej sprawności wymowy. Do dnia dzisiejszego powódka dotkliwie odczuwa negatywne skutki wypadku w postaci zawrotów głowy, a szczególnie dotkliwe są utrzymujące się nadal dolegliwości bólowe odcinka kręgosłupa. Ponadto w wyniku zdarzenia

powódka doznała urazu psychicznego, nadal odczuwa lęk przed jazdą wszelkimi pojazdami, skarży się na bezsenność i ogólne obniżenie nastroju.

Strona pozwana (...) S.A. z/s w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz obciążenie powódki kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu strona pozwana wskazała, iż nie kwestionuje swojej odpowiedzialności za skutki wypadku, któremu uległa powódka w dniu 15.08.2008 r. Podała, iż pozwana przeprowadziła postępowanie likwidacyjne, w wyniku którego przyznała powódce kwotę 13.706,41 zł, w tym 13.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę 706,41 zł tytułem odszkodowania. Jednakże z uwagi na 30 % przyczynienie się powódki do powstania szkody poprzez nie zapięcie pasów bezpieczeństwa, pomniejszono na post. art. 362 kc wypłatę o 30 %. W ocenie pozwanej zadośćuczynienie ponad już przyznaną i wypłaconą kwotę nie znajduje obecnie uzasadnienia w materiale dowodowym sprawy, a wypłacona tytułem zadośćuczynienia kwota jest odpowiednia w rozumieniu art.445 § 1 kc.

Pismem z dnia 07.02.2012 r. powódka rozszerzyła powództwo z tytułu zadośćuczynienia do łącznej kwoty 24.000 zł. Nadto wniosła o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów procesu, w tym kwotę 2.417,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15.08.2008 r. w K. gm. S. doszło do wypadku drogowego, w którym poszkodowanym została powódka A. B., kierująca pojazdem marki P. o nr rej. (...). Sprawcą przedmiotowego zdarzenia był A. G. kierujący pojazdem marki P. nr rej. (...), który nie zachował należytej ostrożności odpowiedniej do warunków drogowych, w wyniku czego na łuku drogi stracił panowanie nad kierowanym pojazdem, zjechał na przeciwny pas ruchu i zderzył się z prawidłowo jadącym z przeciwnego kierunku samochodem osobowym marki P. kierowanym przez powódkę. Sprawca ubezpieczony był w zakresie odpowiedzialności cywilnej u strony pozwanej – polisa nr (...).

Dowód:

- akta szkody nr PL2008101701922/209

- akta szkody nr PL (...)

Z miejsca zdarzenia powódka została przewieziona przez Pogotowie (...) na Oddział (...) Ogólnej w S., gdzie została poddana specjalistycznym badaniom lekarskim, które wykazały, iż powódka w wyniku wypadku doznała obrażeń ciała w postaci: stłuczenia głowy, wstrząśnienia mózgu, urazu kręgosłupa szyjnego, stłuczenia klatki piersiowej, rany tłuczonej języka, rany tłuczonej wargi dolnej drażącej do przedsionka ust, stłuczenia stawu skokowego lewego, oraz ogólnych potłuczeń ciała. Stwierdzono również krwawienia z nosa oraz nadciśnienie tętnicze. Wykonano badanie RTG głowy, kręgosłupa szyjnego, mostka i stawu skokowego lewego, które nie wykazały zmian urazowych. Powódka doznała również uszkodzeń w obrębie jamy ustnej, dziąseł, zębów i warg. Nastąpiło odgryzienie przedniej części języka, powstała głęboka rana na brodzie, uszkodzenie dziąseł z przemieszczeniem zębów. Powódka dwukrotnie przeszła operacje zszycia rany języka i śluzówki wargi dolnej. W dniu. 18.08.2008 r. powódka konsultowana była przez lekarza neurologa. W dniu 25.08.2008 r. została wypisana do domu z zaleceniami dalszej kontroli neurologicznej.

Po wyjściu ze szpitala powódka przez okres 6 tygodni nosiła kołnierz ortopedyczny. Pozostawała pod opieką lekarską, zwłaszcza w zakresie neurologii, chirurgii, laryngologii oraz lekarza rodzinnego. Korzystała również z porad lekarza psychiatry i logopedy. Uczęszczała na zabiegi fizjoterapeutyczne kręgosłupa szyjnego – masaż i jonoforeza. W dniu 25.11.2008 r. powódka wykonała badanie kontrolne TK głowy. Badanie wykazało prawidłowy obraz mózgowia i przestrzeni płynowych wewnątrzczaszkowych. Przez okres 6 miesięcy powódka przebywała na zwolnieniu lekarskim.

Dowód:

- odpis karty informacyjnej z leczenia szpitalnego z dnia 25.08.2008 r. – k. 8

- odpis zaświadczenia lekarskiego z dnia 10.09.2008 r. – k. 10,
- odpis zaświadczenia lekarskiego – k. 11,
- odpis skierowanie na zabiegi fizjoterapeutyczne – k. 12,
- odpis zaświadczenia PZP w S. z dnia 14.10.2008 r. – k. 15
- odpis konsultacji neurologicznej z dnia 05.09.2008 r. – k. 13 -14,
- odpis skierowania do (...) z dnia 17.11.2008 r. – k. 20
- odpis informacji dla lekarza kierującego sporządzonego przez lekarza chirurga – k. 14
- odpis skierowania do pracowni diagnostycznej z dnia 17.11.2008 r. – k. 23
- odpis informacji dla lekarza kierującego - k. 24,
- odpis informacji dla lekarza kierującego sporządzonego przez lekarza otolaryngologa z dnia 09.02.2009 r. oraz z dnia 03.12.2008 r. – k. 25, 27
- odpis wyniku badania diagnostycznego z dnia 25.11.2008 r. – k. 28,
- odpis zaświadczenia z dnia 17.02.2009 r. – k. 33
- opinia logopedyczna z dnia 26.09.2011 r. – k 83

W obecnym stanie zdrowia skutkami przebytego wypadku jest: przebyty uraz bezwładnościowy kręgosłupa szyjnego z uszkodzeniem aparatu torebkowo- więzadłowego z ograniczeniem biernych ruchów rotacyjnych głowy z zespołem bólowym przeciążeniowym, bez objawów ubytkowych i korzeniowych w badaniu neurologicznym, szpecąca i rozległa blizna bródki po przebyłym zranieniu w wypadku samochodowym, cerebrastenii po przebyłym urazie głowy z niepamięcią następczą oraz bólami i zawrotami głowy nadpobudliwością emocjonalną i stanami lękowymi, przebyte zranienie języka z licznymi bliznami i zaburzeniami: motoryki, czucia, odczuwania smaku i prawidłowej artykulacji, przebyty uraz mostka – połączenie więzozrostu i rękoności.

Na tej podstawie biegły sądowy z zakresu chirurgii ogólnej i urazowo- ortopedycznej K. C. (1) ustalił 12 % trwały uszczerbek na zdrowiu.

Dolegliwości bólowe kręgosłupa szyjnego i ograniczenia ruchów głowy zależą od rozległości uszkodzenia. Powstała blizna po uszkodzeniu aparatu więzadłowo – torebkowego może być przez długi okres czasu wrażliwa na rozciąganie i na przeciążenie. Odczuwane przez powódkę dolegliwości bólowe karku nie są zbyt silne i nie mają one poza dokuczliwością istotnego wpływu ma zdolność do pracy, pełnienie obowiązków rodzinnych i wypełnianie funkcji społecznych. Nadto przebyty przez powódkę uraz nie był zbyt silny i nie spowodował ani zranienia powłoki czaszki ani też złamań kości. Rokowanie co do wyleczenia nie jest w pełni pomyślne, ponieważ okresowo mogą nawracać poboiewania karku, zwykle przy większych wysiłkach lub po naziębieniu tej okolicy.

Dowody:

- opinia sporządzona przez biegłego sądowego z zakresu chirurgii ogólnej i urazowo –ortopedycznej – K. C. (1) z dnia 23.12.2011 r. – k. 99- 102
- uzupełniająca opinia sporządzona przez biegłego sądowego K. C. (1) z dnia 23.02.2012 r. – k. 159

Badania neurologiczne wykazały, iż powódka na skutek ww. zdarzenia doznała: urazu czaszkowo- mózgowego z zespołem pourazowym typu cerebrastenii pourazowej (bóle i zawroty głowy oraz zaburzenia stresowe pourazowe z

depresją i z lękami), urazu twarzoczaszki z raną okolicy brody (blizna), zranieniem wargi dolnej (uszkadzającym nieco aparat mowy), uszkodzeniem końca języka (po zszyciu) – blizna, brak czucia, obniżenie smaków, drżenie i osłabienie jego aktywności) oraz uszkodzenia zębów i dziąseł, urazu odcinka szyjnego kręgosłupa z zespołem bólowym szyjnym typu cervicalgii pourazowej, z zaznaczonym ograniczeniem jego ruchomości wskutek naruszenia bloku kręgowo-krążkowo- więzadłowego odcinka szyjnego kręgosłupa, niewielkiego urazu bólowego odcinka piersiowego kręgosłupa typu thoracalgii ((...)- (...)), urazu klatki piersiowej, stawów kolanowych oraz stawu skokowego lewego- bez następstw funkcjonalnych.

Na tej podstawie biegły sądowy z zakresu neurochirurgii H. A. ustalił 20 % uszczerbek na zdrowiu powódki, w tym 15 % uszczerbek trwałe.

Przebyte urazy wymagają kontynuacji leczenia neurologicznego, rehabilitacyjnego oraz sanatoryjnego. Powódka wymaga również kontynuacji leczenia psychiatrycznego oraz dalszej terapii psychologicznej. Zalecana jest również rehabilitacja u logopedy.

Dowody:

- opinia sporządzona przez biegłego sądowego z zakresu neurochirurgii H. A. z dnia 15.05.2012 r. – k. 193-195,

- uzupełniająca opinia sporządzona przez biegłego sądowego H. A. z dnia 26.06.2012 r. – k. 226-227

Skutkami wypadku drogowego z dnia 15.08.2008 r. dla stanu zdrowia psychicznego powódki są zaburzenia stresowo pourazowe, które charakteryzują się nawracającymi przykrymi wspomnieniami, czy koszmarnymi snami dotyczącymi traumatycznego wydarzenia, unikaniem rozmów, wspomnień o tym zdarzeniu, unikaniem sytuacji, które w jakiś sposób kojarzą się ze zdarzeniem oraz unikanie sytuacji wiążących się ze stresem.

Aktualnie powódka nie ujawnia cech wskazujących na organiczne uszkodzenie w obrębie (...). Nie stwierdza się również zaburzeń poznawczych mogących mieć związek z doznanymi w wypadku urazami. Utrzymują się natomiast w mniejszym natężeniu objawy emocjonalne w tym przede wszystkim objawy specyficznego lęku związanego z sytuacjami kojarzącymi się z przeżytym wypadkiem. Powódka nie wymaga aktualnie zintensyfikowanych oddziaływań leczniczych. Wskazane jest natomiast kontynuowanie terapii psychologicznej mające na celu dalsze minimalizowanie emocjonalnych skutków wypadku, zmniejszenie nasilenia objawów doznawanych przez powódkę wiążących się ze skutkami emocjonalnymi i trudnościami w różnych obszarach funkcjonowania oraz zapobieżenia odległym społecznym konsekwencjom zaburzeń stresowych pourazowych.

Dowód:

- opinia biegłego sądowego z zakresu psychologii D. A. z dnia 06.02.2012 r. – k. 133-139

Skutkiem przebytego wypadku w sferze psychicznej u powódki są zaburzenia adaptacyjne w postaci: lęku przed jazdą samochodem i ruchem ulicznym, problemy ze snem i bóle głowy, poczucie osłabionej aktywności życiowej, wzmożona drażliwość, wybuchowość, płaczliwość, subiektywne poczucie osłabienia pamięci i koncentracji uwagi, poczucie zmiany osobowości i hierarchii wartości Powódka inaczej patrzy na życie, dużo rzeczy stało się dla niej mniej ważnych. Powódka pomimo wystąpienia podawanych dolegliwości zdolna jest do funkcjonowania w rodzinie, kontaktów z ludźmi, wychowania dziecka, czuje się zdolna do pracy zawodowej.

Zaburzenia adaptacyjne, będącej następstwem urazów i wypadków, w których nie doszło do trwałych uszkodzeń (...); utrwalone nerwice związane z urazem czaszkowo- mózgowym skutkują u powódki 2 % uszczerbkiem na zdrowiu.

Powódka wymaga leczenia psychiatrycznego w postaci okresowego podawania leków nasennych, stabilizujących nastrój oraz oddziaływań psychoterapeutycznych. Z dużym prawdopodobieństwem można uznać, że stan zdrowia powódki będzie ulegał stałej poprawie.

Dowód:

- opinia biegłego sądowego z zakresu psychiatrii J. B. (1) z dnia 05.04.2012 r. – k. 179- 184

Powódka podczas przebytego zdarzenia nie doznała uszkodzeń w zakresie choroby uszu, nosa , gardła i krtani osiagających poziom uszczerbku na zdrowiu. Prawostronny niedosłuch dotyczy wyłącznie jednej częstotliwości (4000 Hz), a więc poza pasmem mowy ludzkiej i w związku z tym nie osiąga poziomu uszczerbku na zdrowiu. Prawostronne skrzywienie nosa nie pozostaje w związku z wypadkiem. Zaburzenie ruchomości języka po jego dwukrotnym zszywaniu po przegryzieniu, w zakresie przedniej jego części (czuba) nie pozostaje istotnych zaburzeń artykulacji i polykania. W próbach statyczno- dynamicznych stwierdza się zaburzenia narządu równowagi – zachwiana próba R. bez lateralizacji.

Rokowania co do stanu zdrowia powódki na przyszłość są pomyślne.

Dowód:

- opinia biegłego sądowego z zakresu otolaryngologii i foniatryi lek. med. M. Ł. - k. 165-167

Powódka w chwili wypadku zajmowała miejsce kierowcy i miała zapięte pasy bezpieczeństwa. Niezapięcie pasów bezpieczeństwa przez powódkę miałooby skutek śmiertelny.

Dowód:

- opinia sądowno – lekarska sporządzona przez biegłego sądowego - K. C. (1) z dnia 17.01.2013 r. – k. 275

W dniu 14.10.2008 r. powódka dokonała zgłoszenia szkody stronie pozwanej.

W odpowiedzi strona pozwana w wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego przyznała na rzecz powódki kwotę 24.272,34 zł, w tym kwotę 23.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę 1.272,34 zł tytułem odszkodowania związanego z kosztami leczenia i specjalnego odżywiania.

Dowody:

- akta szkody nr PL2008101701922/209

Przed wypadkiem powódka była zdrową, aktywną, cieszącą się życiem kobietą. Zatrudniona była w sklepie Spożywczo-Przemysłowym na stanowisku sprzedawcy. Nie obawiała się jeździć samochodem. Nie leczyła się i nie pozostawała pod specjalistyczną opieką lekarską.

Po wypadku powódka uskarżała się na bóle głowy, kręgosłupa i kończyny dolnej. Była poobijania, miała otarte piersi, po kilku dniach pojawił się żółtawy siniak. Na skutek zszycia języka miała problemy z wysławianiem się (seplenila). Wymagała również opieki innych osób, w podstawowych czynnościach życiowych pomagał jej mąż. Przez okres 6 miesięcy przebywała na zwolnieniu lekarskim. W dniu 03.07.2009 r. tj. 10 miesięcy po wypadku powódka urodziła syna i przez okres 2 lat przebywała na urlopie wychowawczym. Podczas jej nieobecności w pracy zostało zlikwidowane jej stanowisko. Po zakończeniu urlopu wychowawczego, powódka została oficjalnie zwolniona z pracy. Na skutek zdarzenia powódka w czasie ciąży, jak i po porodzie odczuwała silny stres. Ze względu na stres powódka nie karmiła dziecka i utraciła pokarm. Miała problemy z opieką nad dzieckiem. Od czasu wypadku pozostawała również pod opieką neurologiczną, laryngologiczną, psychiatryczną. Przyjmowała leki uspokajające i przeciwdepresyjne.

Obecnie powódka A. B. ma 39 lat, z zawodu jest pielęgniarką. Obecnie nie pracuje, ma problemy ze znalezieniem pracy. Posiada status osoby bezrobotnej. Pobiera zasiłek rodzinny w wysokości 77 zł. Mieszka wraz z mężem i z 4-letnim dzieckiem w mieszkaniu własnościowym. Mąż powódki również nie pracuje, utrzymują się z prac dorywczych. Do dnia dzisiejszego powódka odczuwa negatywne skutki wypadku. Obecnie widoczna jest na języku i brodzie blizna po zszyciu. Powódka skarży się na dolegliwości bólowe wewnątrz wargi i pod językiem. Ma problemy z wymową trudnych

wyrazów oraz ze spożywaniem posiłków i picciem. Pije i je prawą stroną, bo po lewej stronie nie ma czucia. Odczuwa również dolegliwości bólowe kręgosłupa szyjnego z ograniczeniem ruchów skrętnych głowy, bóle karku, które nasilają się podczas dłuższego siedzenia w jednej pozycji, podczas pochylania tułowia i podczas próby podnoszenia ciężkiego przedmiotu. Ból nasila się również podczas dłuższej jazdy samochodem i na zmianę pogody. Ma silne zawroty głowy z towarzyszącymi szumami usznymi i nudnościami, występujące przy gwałtownych ruchach głowy, przy nagłej zmianie pozycji ciała, patrzeniu do góry i podczas leczenia. Cierpi na bezsenność, często budzi się w nocy. Nęka ją koszmary związane z wypadkiem. Z powodu stanów lękowych nie prowadzi samochodu. Szybko się denerwuje. Utrzymują się również problemy z pamięcią i koncentracją. Doraźnie zażywa leki na zawroty głowy, codziennie natomiast zażywa leki na nadciśnienie. Kontynuuje leczenie i rehabilituje się. Do dnia dzisiejszego korzysta z porad lekarzy specjalistów: chirurga oraz logopedy.

Dowód:

- opinia logopedyczna z dnia 26.09.2011 r. – k 83

- opinia sporządzona przez biegłego sądowego z zakresu chirurgii ogólnej i urazowo –ortopedycznej – K. C. (1) z dnia 23.12.2011 r. – k. 99- 102

- zeznania świadka J. B. (2) – k. 71v-72

- przesłuchanie powódki A. B. – k. 264-265

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd zważył co następuje:

Nie ulega wątpliwości, iż pozwana (...) S.A. z/s w W. odpowiada w zakresie odpowiedzialności OC sprawcy wypadku (art. 822 § 1 k.c.). Pozwany zresztą nie kwestionował podstawy swej odpowiedzialności w toku niniejszego postępowania, a jedynie twierdził, iż wypłata powódce kwoty tytułem zadośćuczynienia ponad kwotę przyznaną nie znajduje uzasadnienia w gromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

Zgodnie z treścią art. 445 § 1 k.c. oraz 444 k.c. Sąd uprawniony jest do przyznania poszkodowanemu w sytuacji, w której doszło do uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę (zadośćuczynienie).

Przy określaniu wysokości zadośćuczynienia, kierując się stanowiskiem Sądu Najwyższego należy uwzględnić wszystkie elementy krzywdy łącznie z tymi, które mogą ujawnić się w przyszłości. Przy jego ustalaniu powinno się brać pod uwagę takie elementy jak : nasilenie cierpień, długotrwałość choroby, leczenia, rehabilitacji (bolesność zabiegów, dokonywanie operacji, leczenie sanatoryjne), rozmiar kalectwa, trwałość następstw zdarzenia, konsekwencje uszczerbku na zdrowiu w życiu prywatnym i społecznym (wyrok Sądu najwyższego z dnia 10.06.1999 r. sygn. akt II UKN 681/98); cierpienia fizyczne i psychiczne, aktualne warunki i przeciętną stopę życiową społeczeństwa, która związana jest z miejscem zamieszkania, zamożnością społeczeństwa, przemiany gospodarcze w danym kraju – standard życia (wyrok Sądu najwyższego z dnia 18.01. 1984 r., sygn. akt I CR 407/83, z dnia 22.04.1985 r., sygn. akt II CR 94/95 o, poczucie bezradności życiowej, jego widoki i możliwości w przyszłości (niemożność wykonywania pracy, korzystania z rozrywek (wyrok Sądu najwyższego z dnia 18.12. 1975 r., sygn. akt I CR 862/75,), sytuacja życiowa ofiary wypadku przed jego zaistnieniem i po jego zaistnieniu (wyrok Sądu najwyższego z dnia 18.09.1977 r., sygn. akt II PR 257/70), wiek i płeć poszkodowanego, wyłączenie poszkodowanego z normalnego życia (wyrok Sądu najwyższego z dnia 22.08.1977 r., sygn. akt II CR 266/77, z dnia 9.03.1973 r., sygn. akt I CR 55/73). Rolą zadośćuczynienia jest bowiem złagodzenie doznanej niewymiernej krzywdy poprzez wypłacenie nie nadmiernej lecz odpowiedniej sumy, w stosunku do doznanej krzywdy. Ustalenie jej wysokości powinno być jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy dokonane w ramach rozsądnych granic, odpowiadających aktualnym warunkom i sytuacji majątkowej społeczeństwa przy uwzględnieniu, iż wysokość zadośćuczynienia musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość.

Należy także wskazać, że z kryteriów określających „odpowiedniość” zadośćuczynienia jest jego kompensacyjny charakter (wyrok Sądu najwyższego z dnia 28.09.2001 r., sygn. akt III CKN 427/00), musi więc ono przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość przy utrzymaniu go jednak w rozsądnych granicach,

Bezspornym w niniejszej sprawie jest, iż doznane przez powódkę A. B. urazy były dość rozległe i będą mieć, pomimo znacznego upływu czasu, wpływ na psychiczną i fizyczną sferę życia powódki. Pobyt w szpitalu, dwukrotne przysycie języka, a także długotrwała rehabilitacja, która trwa do chwili obecnej, nie są niczym innym niż następstwami przebytego wypadku, które nie przywrócą powódce w pełni samodzielności. W chwili zdarzenia powódka była pełną życia, zdrową 34 –letnią kobietą, a w chwili obecnej jej komfort życia uległ znacznemu pogorszeniu. Częste bóle kręgosłupa szyjnego z ograniczeniem ruchów skrętnych głowy, bóle karku, które nasilają się podczas dłuższego siedzenia w jednej pozycji i podczas dłuższej jazdy samochodem, pochylania tułowia i podczas próby podnoszenia ciężkiego przedmiotu powodują pogłębienie doznanego w wyniku wypadku urazu psychicznego, ponadto uniemożliwiają prawidłowe funkcjonowanie oraz wykonywanie wielu czynności, które do dnia wypadku były wykonywane z łatwością, a obecnie wymagają od niej wiele wysiłku i pomocy ze strony osób trzecich. Powódka odczuwa również silne zawroty głowy z towarzyszącymi szumami usznymi i nudnościami, występujące przy gwałtownych ruchach głowy, przy nagłej zmianie pozycji ciała, patrzeniu do góry i podczas leczenia. Skarży się ponadto na dolegliwości bólowe wewnątrz wargi i pod językiem. Nie bez znaczenia jest również fakt, iż dla wysokości ustalenia zadośćuczynienia jest w ocenie Sądu fakt oszpecenia powódki w postaci pozostałej po zszyciu języka i brody widocznej blizny. Powyższa sytuacja jest dla powódki jako kobiety szczególnie stresująca, co nie wpływa korzystanie na jej zdrowie psychiczne i jest powodem niskiego poczucia własnej wartości. Z powodu odgryzienia przedniej części języka powódka miała problemy z wysławianiem się (sepleniała). Obecnie ma problemy z wymową trudnych wyrazów oraz ze spożywaniem posiłków i piciem. Zmuszona jest pic i jeść prawą stroną, bo po lewej stronie nie ma czucia. Wskazać również należy, iż od dnia wypadku powódkę nękały koszmary z nim związane. Cierpi na bezsenność, często budzi się w nocy. Z powodu stanów lękowych nie prowadzi samochodu. Szybko się denerwuje. Ma problemy z pamięcią i koncentracją. Doraźnie zażywa leki na zawroty głowy, codziennie natomiast zażywa leki na nadciśnienie. Kontynuuje leczenie i rehabilituje się. Do dnia dzisiejszego korzysta z porad lekarzy specjalistów: chirurga oraz logopedy. Zauważyć ponadto należy, iż przed wypadkiem powódka była osobą aktywną, pracowała zawodowo. Po wypadku na skutek likwidacji jej stanowiska pracy nie powróciła do pracy. Obecnie ma problemy ze znalezieniem pracy. Skutki wypadku wpłynęły również negatywnie na życie prywatne powódki, która po wypadku zaszła w ciążę z pierwszym dzieckiem. Zarówno w czasie ciąży, jak i po porodzie powódka odczuwała silny stres. Z powodu stresu powódka utraciła pokarm i nie mogła karmić dziecka. Miała problemy z opieką nad nim.

Biorąc pod uwagę te konkretne okoliczności rozpoznawanej sprawy oraz ustalony przez biegłych sądowych z zakresu neurochirurgii H. A., z zakresu chirurgii ogólnej K. C. (2) oraz z zakresu psychiatrii J. B. (1) 22 % uszczerbek na zdrowiu, w tym 15 % trwały uszczerbek, Sąd doszedł do przekonania, że wypłacona dotychczas przez stronę pozwaną tytułem zadośćuczynienia kwota 23.000 zł nie rekompensuje w pełni krzywd doznanych przez powódkę w związku z przedmiotowym wypadkiem. Zdaniem Sądu opinie biegłych sądowych są rzetelne oraz wyczerpujące i nie zostały skutecznie podważone przez stronę pozwaną. W opinii uzupełniającej z dnia 26.06.2012 r. biegły sądowy H. A. ustosunkowując się do zarzutów pełnomocnika strony pozwanej wyjaśnił, iż w czasie wypadku powódka doznała urazu głowy (twarzoczaszki) z utratą przytomności tj. urazu czaszkowo-mózgowego, którego istotą jest przebyte wstrząśnienie mózgu. Przebyty uraz czaszkowo- mózgowy manifestuje się cerebrastenią pourazową, której najczęstszymi objawami są pobolewania, bóle i zawroty głowy; ich nasilenia ma różną wielkość zależnie od rodzaju i wielkości urazu czaszkowo – mózgowego, objawy te są długotrwałymi, po leczeniu objawowym z reguły ustępują. W nadciśnieniu tętniczym bóle głowy z ewentualnymi zawrotami są częstym objawem i ich wielkość, jak również długotrwałość zależy od wzrostu lub skoków nadciśnienia tętniczego zależnych od wysiłków, stresów i skuteczności stosowanego leczenia p/ciśnieniowego. Biegły wyjaśnił, iż nie ma testu różnicującego dany ból głowy- czy jest on pourazowym w cerebrastenii pourazowej, czy też wynikiem nadciśnienia tętniczego, ale fakt jego istnienia odnosi się do obu istniejących u powódki przyczyn. W ocenie Sądu stanowisko biegłego zostało szczegółowo umotywowane i po wydaniu opinii uzupełniającej nie było ono kwestionowane przez żadną ze stron. Również z opinii biegłego sądowego z zakresu psychologii D. A. wynika, iż skutkami wypadku

drogowego z dnia 15.08.2008 r. dla stanu zdrowia psychicznego powódki są zaburzenia stresowo pourazowe, które charakteryzują się nawracającymi przykrymi wspomnieniami, czy koszmarnymi snami dotyczącymi traumatycznego wydarzenia, unikaniem rozmów, wspomnień o tym zdarzeniu, unikaniem sytuacji, które w jakiś sposób kojarzą się ze zdarzeniem oraz unikanie sytuacji wiążących się ze stresem. W celu minimalizowania emocjonalnych skutków wypadku, zmniejszenie nasilenia objawów doznawanych przez powódkę wiążących się ze skutkami emocjonalnymi i trudnościami w różnych obszarach funkcjonowania oraz zapobieżenia odległym społecznym konsekwencjom zaburzeń stresowych pourazowych wskazane jest, aby powódka kontynuowała terapię psychologiczną. Sporządzona przez biegłą sądową opinia była spójna, jasna i rzetelna i nie nasuwała żadnych zastrzeżeń.

Jednocześnie Sąd na skutek cofnięcia wniosku przez pełnomocnika powoda pominął dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu chirurgii plastycznej.

Mając powyższe na uwadze, a także wiek powódki, okres jej pobytu w szpitalu oraz rehabilitacji a także trwałe następstwa wypadku i ustalony przez biegłych sądowych wysoki uszczerbek na jej zdrowiu, Sąd uznał, iż kwota która zrekompensuje doznane przez powódkę urazy, a także odpowiada okolicznościom sprawy winna wynosić 47.000 zł. W związku z kompensacyjną funkcją zadośćuczynienia o jego wysokości decyduje rozmiar doznanej krzywdy. Ma ono na celu naprawienie szkody wyrażającej się w cierpieniach fizycznych i psychicznych poszkodowanego. Charakter krzywdy, ustalenia jej rozmiaru i wysokość zadośćuczynienia zależy od uznania Sądu. Jak wskazano powyżej Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, iż wysokość zadośćuczynienia winna odpowiadać aktualnym warunkom i sytuacji majątkowej społeczeństwa przy jednoczesnym uwzględnieniu jego ekonomicznej odczuwalności oraz faktu, iż zadośćuczynienie winno stanowić odpowiednią sumę.

W ocenie Sądu kwota 24.000 zł zasądzona od pozwanego oraz uprzednio wypłacona przez pozwanego z tytułu zadośćuczynienia w wysokości 23.000 zł odpowiada aktualnym warunkom i sytuacji majątkowej społeczeństwa. Zdaniem Sądu zważywszy na wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia przyznane powodowi zadośćuczynienie będzie stanowiło dla niego odczuwalną wartość i pozwoli na zrekompensowanie w takim jak jest to możliwe stopniu przeżytych cierpień i umożliwi mu przyszłą rehabilitację.

Powyższe skutkowało zasądzeniem od pozwanego na rzecz powoda kwoty 24.000 zł z tytułu zadośćuczynienia, o czym orzekł Sąd w pkt I sentencji postanowienia.

Jednocześnie Sąd biorąc pod uwagę okoliczności w jakich doszło do przedmiotowego zdarzenia nie znalazł podstaw do uwzględnienia zarzutów strony pozwanej dotyczących przyczynia się powódki do jego powstania i tym samym nie obniżył kwoty zadośćuczynienia. Zmniejszenie obowiązku naprawienia szkody na podstawie art. 362 k.c. może mieć miejsce tylko w razie pozytywnego ustalenia, że poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody. Jeżeli nie ma takiego przyczynienia się, to nie może być zmniejszony obowiązek naprawienia szkody. Niewłaściwe zachowanie się poszkodowanego musi być adekwatną współprzyczyną, to znaczy, że skutek musi nastąpić w wyniku współdziałania dwóch przyczyn, jednej pochodzącej od zobowiązanego, a drugiej od poszkodowanego. W przedmiotowej sprawie nie zostało wykazane przez stronę pozwaną, a to na niej zgodnie z treścią art. 6 kc spoczywał obowiązek, iż powódka w chwili zdarzenia nie miała zapiętych pasów bezpieczeństwa, a tym samym jej zachowanie przyczyniło się do zwiększenia zaistniałej szkody. W ocenie Sądu analiza materiału dowodowego zebranego w przedmiotowej sprawie nie pozwana na przyjęcie, iż powódka swoim zachowaniem poprzez brak zapiętych pasów bezpieczeństwa przyczyniła się do zwiększenia szkody. Wprawdzie zeznania przesłuchanego w przedmiotowej sprawie na tę okoliczność świadka J. P., niewiele wniosły do merytorycznego rozpoznania tej kwestii, bowiem ww. świadek nie był w stanie jednoznacznie potwierdzić, czy powódka w momencie zderzenia pojazdów miała zapięte pasy bezpieczeństwa, czy też nie. Sąd swoje ustalenia poczynił natomiast w oparciu o niekwestionowaną przez strony pisemną opinię uzupełniającą z dnia 17 stycznia 2013 r. sporządzoną biegłego sądowego K. C. (1), z której jednoznacznie wynika, iż w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie zapięcie przez powódkę pasów bezpieczeństwa miałyby skutek śmiertelny. Nadto zdaniem ww. biegłego zderzenie czołowe i wynikająca z opinii biegłego sądowego z zakresu rekonstrukcji wypadków komunikacyjnych B. Ź. ogromna destrukcja przedniej części samochodu oraz doznane przez powódkę obrażenia mogą tylko świadczyć o tym, iż powódka miała zapięte pasy bezpieczeństwa w

chwili wypadku. Również z zeznań świadka J. B. (2) wynika, iż powódka po wypadku miała otarte piersi, a po trzech dniach wyszedł jej żółtawy siniak. Powyższe mogłoby świadczyć o tym, iż powódka w chwili zderzenia była zapięta pasami. Biorąc powyższe pod uwagę brak było podstaw do przyjęcia, iż powódka przyczyniła się do powstania szkody, a tym samym pomniejszenia przyznanego powódce zadośćuczynienia.

Odsetki za opóźnienie od zasądzonego zadośćuczynienia ci do kwoty 14.000 zł przyznano od dnia 15.11.2008 r. r., gdyż w tym dniu w świetle art. 817 § 1 k.c. i art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 r., nr 124, poz. 1152 z późn. zm.) strona pozwana pozostawała w opóźnieniu. Strona pozwana potwierdziła przyjęcie zgłoszenia szkody w dniu 14.10.2008 r. Jeśli chodzi natomiast o początek daty płatności odsetek od zasądzonej kwoty zadośćuczynienia w wysokości 10.000 zł, to została ona przyjęta od przyjęta zgodnie z treścią art. 481 kc od dnia 07 lutego 2013 r, tj. od dnia złożenia w tutejszym Sądzie pisma precyzującego powództwo.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z treścią art. 98 kpc. Zgodnie z tym przepisem strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Zatem strona pozwana, jako strona która przegrała niniejszy proces, obowiązany jest zwrócić powódce wydatkowe przez nią koszty zastępstwa procesowego w wysokości 2.417,00 zł, o czym orzekł Sąd w pkt II sentencji wyroku.

Jednocześnie Sąd w pkt III sentencji wyroku stosowanie do treści art. 113 ust. 1 u .k.s.c. zasądził od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy w. O.) kwotę 1.379,88 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (na koszty sądowe składają się kwota 700,00 zł z tytułu opłaty sądowej, kwota 500,00 zł tytułem opłaty sądowej od rozszerzonego powództwa, od których powódka była zwolniona oraz kwota 179,88 zł, którą Sąd wydatkował tymczasowo ze Skarbu Państwa celem pokrycia wynagrodzenia biegłych sądowych).

Biorąc zatem powyższe pod uwagę Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.